

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—6, w niedzielę i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnieniem 500000 mk., z przesyłką pocztową 500000 mk., za granicą 1000000 mk., cena pojedynczego numeru na prowincji 300000 mk. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr, przed tekstem 150000 mk. w tekście 150000 mk., za tekstem 80000 mk.—W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w Pocz. Kasie Oszcz. № 30187.

Andrzej Jachimowicz

obywatel ziemski

Po krótkich a ciężkich cierpieniach opatrzony SS. Sakramentami zmarł w Krakowie dnia 19 b. m.

Eksportacja zwłok z dworca osobowego w Wilnie do kościoła Wszystkich Świętych odbędzie się dnia 28 b. m. o g. 4-ej po południu. Nabożeństwo żałobne dnia 29 b. m. w sobotę o godzinie 9-ej rano, poczem nastąpi odprowadzenie zwłok na cmentarz w Ponarach.

O czym zawiadamia pograżona w głębokim smutku

RODZINA

KAZIMIEZR MICHAŁOWSKI

po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dn. 24 marca w maj. Tatarskiej z. Wileńskiej.

O czym zawiadamiają Krewnych i Znajomych pograżeni w głębokim smutku

Żona i Dzieci.

FIRMA! Juljan NOWICKI

Magazyn ubiorów męskich, cywilnych i wojskowych.

WILNO, Wielka 24.

POLECA NOWOŚCI SEZONU:

Gotowe i na zamówienia palta wiosenne, garnitury, spodnie oraz Płaszcz Gumowe.

Teatr Polski (Lutnia)
Dziś przedstawienie dla inteligencji pracującej po cenach niższych
„Sześć postaci scenicznych w poszukiwaniu autora”
sztuka Pirandello.
Początek o g. 8 w.
Jutro premiera **„Złote więzy”** sztuka Rydla.
Początek o g. 8 w.

Teatr Wielki (na Pohulance)
Dziś po raz 3-ci
„Katia tancerka”
Operetka Gilberta z udziałem Elny Gistedt i K. Dembowskiego.
Początek o g. 8 w.
W niedzielę przedstawienie po cenach niższych o g. 4 pp.
„Madame Pompadour” operetka Falla.

TEATR POLSKI (Lutnia)
W sobotę 29 marca
6-ty koncert symfoniczny
z udziałem Wileńskiej Orkiestry Symfonicznej i chóru mieszanego
Solisci: prof. E. Ryłło - Kaduszkiewiczowa (fortepian), Z. Bortkiewicz-Wyleżyńska (śpiew).
W programie: S. Kazuro, A. Zarzycki i Z. Noskowski.
Początek o g. 5 wiecz.
JADEODAJNIA HYGJENICZNA
poleca: Czwartek — kolduny
niedziela — flaki.
Wileńska Nr. 27 od 12 — 4½ pod.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

O administrację kresów.

W poniedziałek odbędzie się posiedzenie komitetu politycznego Rady Ministrów, na którym będzie omawiana kwestja administracji Ziemi Wschodnich.

Wywóz produktów rolnych.

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów ustalił, jako zasadę, dopuszczenie wywozu z państwa do 20.000 wagonów jęczmienia, bądź w postaci surowej, bądź przerobionego na słód.

Niemcy przeciwko żydom.

Do Sejmu Pruskiego wpłynął wniosek żądający niezwłocznego zamknięcia granic przed żydami wschodnimi, zaprzestania udzielania im obywatelstwa, o rejestrację żydów przybyłych po 1 sierpnia 1914 roku i wydalenie ich do 1 lipca 1924 roku.

Protest Polski przeciwko uchwale w sprawie Kłajpedy.

WARSZAWA, 27.III (A. W). Dzienniki podają, że na środowym posiedzeniu Komitetu Politycznego Rady Ministrów zostało uchwalone

wysłanie do Ligi Narodów protestu przeciwko załatwieniu kwestji Kłajpedy bez uwzględnienia interesów Polski.

Sprawy gdańskie.

GDANSK 27.III (AW). W myśl art. 107 Traktatu Wersalskiego, szereg budynków, należących do Rzeszy niemieckiej, a położonych na terytorjum w m. Gdańska, przechodzi na własność Polski. Na podstawie tego artykułu i rozporządzeń Rady Ligi Narodów i Rady Ambasadorów, Senat gdański obowiązany wydać Polsce te budynki po uprzednim usunięciu z nich mieszkańców, najpóźniej do 1 kwietnia r. b. Obecnie kiedy zbliża się termin wypełnienia zobowiązania biuro prasowe Senatu gdańskiego rozesłało do prasy niemieckiej komunikat, w którym atakuje powyższe postanowienie i narzeka na rzekomą bezwzględ-

ność Polski w dochodzeniu swych praw, co jest połączone z krzywdą dotychczasowych mieszkańców owych budynków. W komunikacie swoim Senat oświadcza, iż prowadził w tej sprawie z rządem polskim długoletnie rokowania, czego wynikiem jest że w czasie trwania tych rokowań Senat rozmyślnie nie postarał się o przygotowanie pomieszczeń dla kilkunastu rodzin, zamieszkujących odnośnie budynki. Komunikat biura prasowego Senatu jest nowym dowodem taktyki Senatu, która polega na systematycznym jatrzeniu ludności przeciwko Polsce, oraz uchylaniu się od wykonania postanowień Traktatu Wersalskiego.

Powódź w Warszawie.

WARSZAWA 27.III (AW). W ciągu ostatnich 24 godzin poziom wody na Wiśle podniósł się prawie o 3 metry. Woda zalała niżej położone przedmieścia Warszawy, jak Pelcowizną i Czerniaków. Położone nad Wisłą ulice Rybaki, Bolesć, Solec i Czerniakowska są częściowo zalane. Na Czerniakowskiej, gdzie woda sięga ½ metra, ruch tramwajowy odbywa się tylko częściowo. Kluby wioślarskie na wybrzeżu zalane. Komunikacja odbywa się wyłącznie na łodziach. Ludność zalanych dzielnic umieszczono w przygotowanych punktach ratunkowych. Dworzec Jabłonna Wawer po stronie Pragi zalany. Niebezpieczeństwo dalszej powodzi jest wciąż aktualne ze względu na utworzenie się olbrzymiego zatoru w dole Wisły pod Modlinem, oraz niepokojących wieści która dochodzi z góry dorzecza. Straty są

bardzo znaczne. Potonęło wiele zwierząt domowych. Nad brzegiem Wisły tłumy mieszkańców Warszawy obserwują z niepokojem groźną rzekę.

WARSZAWA 27.III (Pat). Pisma podają, że lody pod Warszawą ruszyły wczoraj o godz. 10 min. 50 wiecz. Wisła wolna jest od lodów na całej szerokości wzdłuż odcinka stolicy i wyżej do Górnej Kalwarji. Według przewidywań centralnego biura hydrograficznego poziom wody przekroczy prawdopodobnie dziś w południe 11 metrów. Wzdłuż całego odcinka stolicy, stoją na brzegu posterunki wystawione przez rząd dróg wodnych i policję. Wczoraj komendant miasta gen. Suszyński oraz naczelny inż. Skrzyński odbyli inspekcję lewego brzegu Wisły.

Exposé Galvanauskas'a w sprawie Kłajpedy.

KOWNO, 27.III (Pat). Galvanauskas wygłosił w sejmie sprawozdanie w sprawie Kłajpedy. Na ławach ministerjalnych zasiadli wszyscy członkowie gabinetu, w łóżach dyplomatycznych przedstawiciele państw zagranicznych. W posiedzeniu wziął udział cały sejm z wyjątkiem jedynie frakcji żydowskiej, która nie wzięła udziału w posiedzeniu na znak protestu z powodu skreślenia etatów mini-

sterstwa dla spraw żydowskich. Galvanauskas przedstawił przebieg sprawy kłajpedzkiej a na końcu swoich wywodów podkreślił, że Francja nie jest zadowolona z rozstrzygnięcia Rady Ligi Narodów. Sejm sprawozdanie premiera przyjął do wiadomości bez dyskusji, odkładając ją do czasu gdy będzie wniesiona do sejmu ustawa o ratyfikacji konwencji kłajpedzkiej.

Zniesienie ministerstwa do spraw żydowskich w Litwie.

RYGA, 26.III (Tel. wł.) Jak wiadomo sejm litewski na początku r. bieżącego skreślił w budżecie pozycję na ministerstwo żydowskie Wobec tego minister żydowski Rozenbaum podał się do

dymisji. Obecnie sejm litewski przy omawianiu budżetu gabinetu ministrów 21 głosami przeciwko 9-ciu bez dyskusji postanowił skasać same stanowisko ministra do spraw żydowskich.

Walka z komunizmem w Estonji.

REWEL, 26.III (Tel. własny). Z rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych zamknięto Centralny Związek Związków zawodowych, Związek robotników rolników, tow. sportowe „Spartak”. Ogółem zam-

knięto w Estonji 124 organizacje o charakterze bolszewickim. Organizacje te oskarżone są o kontakt z organizacjami komunistycznymi i dążenie do zjednoczenia Estonji z Rosją sowiecką.

Życie ekonomiczne.

Frank złoty.

Kurs obowiązujący.

28 marca	1,800,000 mk.
29 marca	1,800,000 mk.

Dla opłat kolejowych od 15 do 31 marca 1.800.000 mk.
Dla opłat pocztowych od 15 do 31 marca 1.800.000 mk.
Dla wyrobów tytoniowych od 22 do 31 marca 1.800.000 mk.

G I E Ł D A.

Wilno, dn. 27.III 1924 r.

Dolary St. Zjedn. 9.800.000.
Funt sterlingowy 39 600.000.
Czeki i wpłaty: Londyn 39600000
New York 9275900.

Listy zastawne i papiery wartościowe reg. L. Z. Wileń. Banku Ziem. 8 a serja 70000000.

8½ Państw. Pożyczka Złota 1.450.000.

Akcje: Wil. Pryw. Banku Handl. 330000—335000—320000.

Warszawska giełda urzędowa z 27.III. Dolary Stan. Zjed. 9350000—9300000; franki francuskie 502500—500000, franki belgijskie 396.000, Przekazy: New York 9350000—9300000, Londyn 40200000—39950000, Paryż 508000—504000, Wiedeń 13210—130.95, Praga 271900—264600, Włochy 404500—402000, Belgja 404100—400000, Szwajcaria 1617500—1607500, złoty frank 1800000, bony złote 1350000—1400000, miljonówka 1100000—1025000—1225000, pożyczka złota 15000000, dolarowa 5640000. Tendencja bez zmian.

Akcje: (W tys. mk.) Bank Handlowy w Warszawie 31000—27750—28000, Bank Kredytowy 2000—2100, Wileński Prywatny Bank Handlowy 375—325, Warszawskie T-wo Fabr. Cukru 17250—16000—16750, Rudzki 7400—6800 (setki), 7600—7250 (dwudziestki), 7600—7400 (drobne), Starachowice 15800—15250—15375. Tendencja słaba.

WILNO, 27.III (A. W). Obroty pozagiełdowe: Dolary na Gdańsk 9250000, Pożyczka kolejowa—1800000, pożyczka premjowa dolarowa 52000000.

Związek Ludowo-Narodowy.

KOMUNIKAT.

Rozkład zebrań kół dzielnicowych Zw. Lud. Narod. m. Wilna: Koło dz. „Popławy” w sobotę dn. 29 marca r. b. o godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Jerolimskiej Nr. 46.

Koło dz. „Antokol” w niedzielę dn. 30 marca r. b. o godz. 12 i pół po poł. w lokalu przy ul. Antokolskiej Nr. 44.

Koło dz. „Snipiszki” w niedzielę dn. 30 marca r. b. o godz. 12 i pół po poł. w lokalu przy ul. Witkomińskiej Nr. 1.

Na porządku dziennym: Referat polityczny p. o. A. Z. Wierzyńskiego.

Koło dz. „Nowy Świat” w czwartek dn. 3 kwietnia r. b. o godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Nowa Aleja Nr. 2.

PIEGI

radykalnie usuwa od 20 lat znany

KREM LANOL

Zapisujcie się na akcje Banku Polskiego.

Przesilenie we Francji.

Głosowanie w Izbie Deputowanych,

PARYŻ, 26.III. (Pat.) Powodem dymisji gabinetu Poincarégo był niepomysłny dla rządu wynik głosowania Izby Deputowanych w sprawie emerytów, co do których Poincaré, mając na względzie obecną sytuację ekonomiczną, uważał za konieczne odłożyć użycie urzędystwem poczynionych uprzednio obietnic. Część prasy utrzymuje, że jeśli Poincaré wziął osobiście udział w posiedzeniu Izby, to zdołałby niezawodnie zjednać dla projektów rządowych wielu deputowanych, których stanowisko było wahające, i rząd w tym względzie odniełby również zwycięstwo. Kwestja zaufania po-

stawiona została jednak przez ministra de Laysterie, który oddawa już utracił w Izbie cały autorytet i względem którego prasa zajmowała stanowisko zdecydowanie nieprzychylnie. W wielu dziennikach ukazały się nawet artykuły, domagające się dymisji Laysterie celem wzmocnienia pozycji gabinetu. Jednakże wobec tych żądań Poincaré zachował stanowisko odmowne a nawet już po upadku gabinetu stwierdził, że gabinet jego stanowił blok jednolity i że udzielenie dymisji pojedynczym jego członkom było niedopuszczalne.

Posiedzenie Rady Ministrów.

PARYŻ, 26.III. (Pat.) Na posiedzeniu Rady Ministrów pod przewodnictwem Prezydenta Republiki minister finansów poinformował członków gabinetu o przyczynach, dzięki którym nastąpiło odrzucenie projektu rządowego przez Izbę Minister Laysterie po zgłoszeniu dymisji oświadczył, że on sam właściwie uzyskał votum nieufności, ponieważ polityka gabinetu została dwukrotnie spróbowana przez Izbę i senat. Poincaré oświadczył jednak, że cały gabinet musi ustąpić. Prezydent Millerand zwrócił się prośbą do Poincarégo o zatrzymanie Rady Ministrów, aby jeszcze w dniu dzisiejszym wystąpił przed parlamentem osobiście, ponieważ jest prawdopodobne, że skoroby przedstawił odpowiedzialność za obalenie gabinetu i ostatni cofnął-

by się prawdopodobnie z zajętego przed południem stanowiska. Prezydent Millerand oświadczył dalej, że jest gotów zwrócić się sam z prośbą do parlamentu o pomowne przeprowadzenie głosowania nad ustawą emerytalną. Ministrowie przychylni się do propozycji Prezydenta. Prezydent Millerand opuścił następnie posiedzenie Rady Ministrów, aby w ten sposób umożliwić członkom rządu naradzenie się między sobą. Poincaré ułożył swoje podanie o dymisję, które podpisali wszyscy ministrowie. Podanie to zostało w kilka minut później doręczone Prezydentowi Millerandowi, który przyjął dymisję Poincarégo. Poincaré opuszczając Pałac Elizejski oświadczył dziennikarzom, że decyzja jego jest nieodwołalna.

Poincaré u Prezydenta Milleranda.

PARYŻ, 26.3. (Pat.) Niezwłocznie po ogłoszeniu rezultatów głosowania nad ustawą o emeryturach, obecni w Izbie Deputowanych ministrowie opuścili salę obrad. O godz. 12 m. 30 zebrała się Rada Ministrów pod przewodnictwem Prezydenta Milleranda dla przeprowadzenia obrad nad sytuacją. Obrady zakończyły się o g. 13 m. 15. Niezwłocznie potem ogłoszono, że Prezydent Republiki przyjął dymisję gabinetu. Wezwany przez Prezydenta Milleranda przewodniczący Izby Deputowanych wyraził opinię, że niezbędnym jest wywarcie na Poincarégo nacisku, aby pozostał przy władzy. Przewodniczący Izby Perret dodał, że miał wrażenie, iż większość Izby nie chciała obalenia Gabinetu. Prezydent Millerand zaprosił do siebie Poincarégo na godz. 6-tą. Perret i Doumergue opuszczając salę obrad, oświadczyli dziennikarzom, iż należy przewi-

dywać utworzenie nowego gabinetu przez Poincarégo.

Millerand przyjąwszy Poincarégo nastawał energicznie, by Poincaré prowadził nadal swoje dzieło, stwierdzając, że w działalności swojej posiada on aprobatę nie tylko parlamentu, lecz i całego kraju. Poincaré powiedział, że pragnie gorąco odpowiedzieć mu na wezwanie, zastrzegając sobie jednakże czas do namysłu do dnia jutrzejszego. Po południu w Izbie wielu deputowanych protestowało przeciwko wynikom głosowania, twierdząc, że ono podczas głosowania zapisani zostali, jako głosujący przeciwko rządowi, gdy tymczasem rzecz miała się przeciwnie. Jeden z deputowanych podkreślił, że wielu deputowanych było zatrudnionych w komisjach, nie wiedząc o znaczeniu i doniosłości prowadzonych na plenum obrad. Posiedzenie Izby wyznaczone zostało na piątek o g. 3 ciej popoł.

Pertraktacje Poincaré'go.

PARYŻ, 27.III. (Pat.) Rozmowy prowadzone przez Poincaré'go przed południem dotyczyły wyłącznie zagadnień finansowych. Sprawy polityczne rozpatrywane będą po południu. Zmiany w gabinecie będą jednakże większe niż przewidywano. Potwierdza się pogłoska, że Poincaré zachowa dla siebie tekę spraw zagranicznych i zmniejszy liczbę ministerstw i podsekretarjatów stanu. Spotkanie Poincaré'go z Millerandem wyznaczone zostało na g. 18. Wręczenie projektowanej listy nowego gabinetu nie nastąpi wcześniej niż jutro.

BERLIN, 27.III. (Pat.) Wedle informacji z Paryża, w tamtejszych kołach giełdowych przeważa opinia, że Poincaré utworzy nowy gabinet i przy tej sposobności wyrzuci się współpracy dotychczasowego ministra skarbu De

Przewidywania.

PARYŻ, 27.III. (Pat.) W tutejszych kołach politycznych wyrażają przekonanie, że wraz z dymisją Poincarégo nastąpi również dymisja gabinetu. Wybór ministra spraw wewnętrznych nabiera szczególnej wagi ze względu na zbliżające się wybory. Jak przypuszczają w tutejszych kołach politycznych Poincaré powierzyłby tekę spraw wewnętrznych jednemu z współpracowników Colratowi lub Rejdolowi.

Stanowisko Prezydenta Milleranda.

PARYŻ, 27.III. (PAT.) Redakcja „Matin“ upoważniona została do przedstawienia poglądów prezydenta Milleranda na ostatnie przesilenie. W oświadczeniu tym jest spodziewane, iż prezydent rezydent republiki wierzy w to, że Poincaré podejmie się misji utworzenia nowego gabinetu i będzie kontynuował politykę stanowczości porządku i oszczędności. Francja nie może opuścić Zagłębia Ruhry przed całkowitem uzyskaniem spłat odszkodowawczych. Francja musi

utrzymywać równowagę budżetu, nie może więc czynić wydatków bez podatków. Gdyby Poincaré nie udało się stworzyć nowego gabinetu wówczas prezydent republiki powołałby do steru taki gabinet, który będzie zdecydowany kontynuować ogólną politykę w kraju zgodnie z wyżej wymienionymi liniami wytycznymi. Jeżeli kraj nie zgodzi się na taką politykę, wówczas prezydent Millerand wyciągnie z tego odpowiednie konsekwencje.

Przesilenie w „Wyzwoleniu“.

WARSZAWA, 25 marca.

Było rzeczą oddawna wiadomą, iż w łonie Wyzwolenia toczy się walka wewnętrzna, w której najczynniej są zaangażowani posłowie pochodzący z ziem wschodnich.

Żywiły te okazały się nie zwykle podatne na wpływy, idące do nas ze wschodu. Rewolucja rosyjska, którą ziemie wschodnie częściowo przeżywały, pewien okres rządów komunistycznych w r. 1918 i 1919 ujemnie oddziaływały na poglądy mas i przyczyniły się znacznie do ich wypaczenia. Ułatwiła gmatwaninę pojęć niezdecydowana początkowo polityka polska, prowadzona w duchu federalistycznym wbrew rzeczywistym interesom polskości i wbrew nadziejom i tendencjom ludności samej. Do tego dołączał się brak sprężystości administracji na miejscu i skomplikowane stosunki społeczno-gospodarcze. Wreszcie nie można zapominać faktu, iż na ziemie wschodnie wróciło bardzo wielu reemigrantów z Rosji sowieckiej, gdzie przepajano przez kilka lat setki tysięcy poleśników lub grodzieńszczyzn jadłem agitacji komunistycznej. Nie wolno też nie zwrócić uwagi na bardzo liczny odsetek ludności żydowskiej, litwackiej, wrogo do państwowości polskiej się odnoszącej i ciężającej całą swą psychologią do Rosji sowieckiej.

Wyrazem najklasyczniejszym niezdecydowanej linii politycznej polskich sfer kierujących były dwa pociągnięcia b. Naczelnika Państwa: raz w kwietniu 1919 r., kiedy w pamiętnej odezwie po odzyskaniu Wilna zapowiadał ludności jej samookreślenie, a po raz wtóry kiedy zimą 1921 r. przy rozpatrywaniu sprawy wyłączenia Lidy i Braśławia z ziem polskich i przyłączenia ich do ziem, które w sejmie wileńskim miały dopiero stanowić o tem, czy chcą połączenia z Polską, czy też obrać inną formę prawną polityczną.

Taki stan sprzyjał istnieniu i rozwojowi grup radykalnych i niezdecydowanych i pod względem narodowym i pod względem społecznym. Ideologia rewolucyjnych partii rosyjskich: eserów czy esdeków, ciężła nad nimi nieustannie.

Dlatego też wybory, dokonane 5 listopada 1922 roku, wprowadziły do ciała ustawodawczego z ziem wschodnich, zwanych popularnie „Kresami“, choć ziemie te terytorjalnie stanowią prawie połowę terytorjum całego państwa, żywiły radykalne, które nie umiały się zmieścić w żadnej organizacji, której szluz wywieszały, i po pewnym okresie wzajemnego współzycia wychodziły z nich, przesuwając się na lewo.

Wyładowywały się żywioły lewicowych w ugrupowaniach, wyszły z kresów, zaobserwować można niemal wszędzie. Wśród ukraińców nastąpiła secesja żywiołowa blisko stojących bolszewizmowi. Wśród Białorusinów bardziej umiarkowane żywioły, jakkolwiek w istocie rzeczy niezbyt lojalne wobec Polski, musiały ustąpić miejsca żywiołom bardziej radykalnym. Większość posłów z kresów wschodnich, którzy wstąpili do Piasta, usunęła się z PSL i przeszła albo do grupy Dąbskiego, albo do grupy Bryła; wskazuje to na fakt, iż i te żywioły nie posiadały jasnej linii politycznej i narodowej. Linję tę posiadali jedynie ci, co otwarci od samego początku stali na gruncie państwowości polskiej bez żadnych zastrzeżeń i eksperymenty polityczne, dokonywane na ziemiach wschodnich, najbezwzględniej potępiali i zawsze je zwalcza-

li. Do czasu obecnego utrzymywali się w tonie posłowie radykalni którzy zasiadali w Wyzwoleniu. Skupili się w niem żywioły najbardziej zadzierzyste, popierające na każdym kroku Białorusinów i Ukraińców, posiadające zresztą bardzo poważne zobowiązania względem nich za poparcie czasu wyborów.

Teraz zaś, kiedy do wyzwolenia przynależała grupa Dąbskiego, żywiołom tym staje się coraz ciśnień. Zewnętrznym objawem fermentu w Wyzwoleniu jest podjęcie ponownie wydawnictwa „Wyzwolenia ludu“ tygodnika kierowanego przez posła Sylwestra Wojewódzkiego. Nadmienić tu należy, iż p. Wojewódzki czasu wojny był wysłańcem POW do Mińska, gdzie prowadził wydawnictwo dziennika, hołdującego kierunkowi federalistycznemu.

Z wykazu skladek, ofiarowanych na wydawnictwo, widać, kto należy do tej grupy. Są to posłowie: Balin, Bon, Chomiński, Hołowacz, Kordowski, Szakuń, Szapiel, Wojewódzki tudzież sen.: Kalinowski i Karnicka. Swego czasu podniesiono przeciw Wyzwoleniu zarzut, iż w swem łonie posiada Białorusinów; dziś znaleźli się oni w tej właśnie grupie. Sen. Kalinowski za bytności w Kijowie jako kierownik wydziału oświatowego polskiego w centralnej radzie ukraińskiej okazywał niezwykle liberalizm w rzeczach polskich.

I nie dziwnego, iż w takim stanie rzeczy „Wyzwolenie ludu“ głosi jako naczelne swe wskazanie.

„Będziemy nawoływać do bratniego sojuszu między włościanstwem a robotnikami, bo tylko solidarność włościańsko-robotnicza da ludowi zwycięstwo. Klasa pracująca czy to na wsi czy to w mieście, czy to po polsku, białorusku, lub ukraińsku mówiąca, ma wspólnego wroga i wspólnie waleczyć powinna, te też sprzeciwić się będziemy wszelkim kłótniom i waśniom narodowościowym, podniecanym celowo przez panów, księży, popów i rabinów“.

Ten najklasyczniejszy ustęp deklaracji mówi wszystko. Stoimy wobec nowej formacji politycznej, wykwitającej z prawowiernej ideologii skrajnie socjalistycznej, niemal bolszewickiej. Napaść posła Wojewódzkiego na Prezydenta Rzplitej w drugim numerze pisma za to, iż na swe konferencje do Belwederu zaprasza jedynie posłów i senatorów Polaków daje wskazówkę, kędy pójdzie ta nowa grupa.

Ferment w Wyzwoleniu uwidocznił się na zewnątrz. Dokąd on doprowadzi, dzisiaj nie można określić.

H. W.

Sejm i Rząd.

Uchwały Rady Ministrów.

Rada Ministrów w dniu 26 marca r. b. zatwierdziła m. innymi następujące projekty ustaw: Projekt zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu gruntów pod budowę magazynów amunicyjnych obozu warownego Wilno, oraz placu pod budowę magazynu technicznego stałego, projekt zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu gruntów pod budowę ośrodków oporu baconowego dla obozu warownego w Wilnie, rozporządzenie o rozciągnięciu mocy obowiązującej ustawy z dnia 27 stycznia 1922 r. o nieobecnych i zaginionych na powiaty: wileński, trocki, oszmiański, święciański, brześciański i wilejski.

Wiadomości telegraficzne.

Kongres filozofji prawa.

KRAKÓW, 27.III. (AW.) We wtorek rozpoczął w Krakowie obrady pierwszy kongres filozofji prawa, zorganizowany przez Wydz. Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego. W kongresie uczestniczą przedstawiciele niemal wszystkich uniwersytetów polskich. Inicjatorem kongresu jest prof. Wł. J. Jaworski, który jednak z powodu złego stanu zdrowia nie mógł być na otwarciu. Zagaił obrady prof. Rubczyński. Referaty wygłosili: prof. Krzymuski, o pojęciu i zadaniach nauki, dając ogólną syntezę świata zjawisk prawnych i moralnych, adw. Druksa—o normach prawnych. Zapowiedziane są referaty prof. Gołaba, Reinholza, Benisa, Wilkosa, Landego i in.

Odkrycie naukowe.

Francuski uczyony prof. Montet odkrył na sarkofagu fenickim, odnalezionym w Byblos pismo, które nie należy do żadnej ze znanych dotychczas pisowni. Odkryciu tem zakomunikował Akademii prof. Dussaod, podkreślając pierwszorzędne jego znaczenie. Odnaleziony alfabet datuje się z czasów króla Dawida. Rzeka on nowe światło na historję fenicką, gdyż wykazuje pewne analogie z pismem greckim. Niewątpliwie pierwotni fenicjanie wynaleźli uproszczony alfabet i później dopiero przyjęli wpływy egipskie.

Teatr Wielki.

„Katia tancerka“ operetka w 3 aktach Gilbert'a.

Operetki poważniejszą. Oto konkluzja do jakiej się dochodzi po wysłuchaniu tej miłej nowości, przywiezionej nam przez p. Gistędta. No to proszę tylko posłuchać, temat jakby z Medory mistrza Sardou: Młody i elegancki książę panujący jakiegoś bałkańskiego państwa, gra go i śpiewa bardzo ładnie p. Dembowski, bawiać incognito w Paryżu, poznaje i zakochuje się na zabój, co zresztą jest zupełnie naturalne bo grają p. Gistędta, w tancerce imieniem Katia. Uroczą tancerka też nie może się oprzeć krokowi pięknego nieznajomego, romans zaczyna się kleić, gdy wtem Katia, która właściwie jest, wygnaną przez rząd swego kraju, polityczną przestępczynią hrabiną Paulucci dowiaduje się od swego towarzysza, również zamaskowanego hrabiego, że piękny nieznajomy jest właśnie sprawcą ich wygnania i wrogiem ich rodu.

Planują więc zemstę, porwaniu jako zakładnika despotycznego księcia i zwabiają go w tym celu za pomocą Kati do ustronnej willi księcia. W ostatniej jednak chwili, zakochana Katia, uwierzywszy zapewnieniom księcia, że nie jest on winien prześladowaniam politycznym, jakim uległa jej rodzina przestrzega go o groźbach mu niebezpieczeństwie i ułatwia mu ucieczkę. Kończy się oczywiście cała ta historia małżeństwem księcia z piękną Katią, widz jednak podczas aktu drugiego odczuwa lekkie dreszyczki zainteresowania i robi zakłady: stanie czy nie stanie coś nieprzewidzianego na przeszkodzie planowanemu zamachowi i czy księciu uda się ująć pogoni.

W przedjęt tej głównej intrzygi zrecznie jest wplątana, pragnąca za wszelką cenę kompromitacji młoda, zakochana w sobie para, z wielkim ożywieniem grana przez pp. Józefowiczów, która płacze się po scenie, ciągle przeszkadzając i komplikując rozwój akcji. Nie rzeczą oczywiście, czy to zasługa librecisty, że operetka ta jest interesująca, czy też tylko grze p. Gistędta zawdzięczamy zadowolenie, z jakim opuszczaliśmy teatr po śródowej premierze.

Co zaś do muzyki, to chociaż najlepsza operetka Gilberta nie dorównuje najgorszej, naprzykład Kalmana, „Katia tancerka“ ko- rzystnie wyróżnia się wśród innych jego operetek, staranniejszym opracowaniem i bogatszą inwencją melodyjną. Najlepszy jest akt II. Perackiemu udało się tylko dekoracja II aktu.

S. W.

Wiadomości bieżące.

Urzędowe.

Pobór rekruta. Komisarz Rządu na m. Wilno podaje do wiadomości, iż w roku bieżącym w czasie dorocznego poboru rekruta będą przyjmowani do służby wojskowej, jako ochotnicy, mężczyźni, urodzeni w latach 1904, 1905 i 1906 (tylko ci, którzy w chwili przegladu r. 1903 będą mieli ukończonych lat 18), którzy pragną odbyć służbę w wojsku stałym przed terminem ustalonym Ustawą.

Podania zainteresowanych osób winne być składane do PKU Wilno (ul. Jakóba Jasińskiego 12) w terminie do dnia 1 kwietnia 1924 r. Po wskazanym terminie podania o przyjęcie do służby ochotniczej w wojsku nie będą uwzględniane.

Do podania należy dołączyć w myśl art. 97 Tymcz. Ustawy o Powołanym Obowiązku Służby Wojskowej:

a) metrykę urodzenia, b) urzędowe świadectwo moralności, c) dokumenty o posiadaniu fachu lub cenzusie naukowym, d) zgodę rodziców lub opiekunów, prawnie zastępujących rodziców.

Przeгляд i wcielenie ochotników odbędzie się wraz z przeglądem popisowym 1903 r. (w czerwcu, względnie w lipcu rb.).

Jednocześnie się nadmienia, iż ochotnikom przysługuje prawo wyboru broni, lecz tylko służby linowej.

Z miasta.

Nowy cennik na ryby. Komisja Rzeszoznawców Komitetu Obywatelskiego do walki z lichwą ustaliła nowy cennik maksymalny na rybę, po gruntownym zbadaniu kalkulacji.

Wedle tego cennika ryba kosztować będzie: Gat. I—szcypaki, okonie, leszcze, wagi od 1 funta w górę — 5.250.000 mk. za klg. Gat. II—też same gatunki wagi od 1/2 f. do 1 f. 3.675.000 za klg. Gatunek III—drobne o 50% tańsze od I gatunku. Łukaszowce: sielawa i sandacek o 20% drożej od gat. I.

Sprawy miejskie.

Posiedzenie Rady Miejskiej. W czwartek dn. 3.IV b. r. odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej. Porządek dzienny—ostatnie jeszcze nie ustalony, obejmować będzie sprawy, które spadły z ostatniego posiedzenia Rady miejskiej.

Odczyty.

„O Himalajach“. Staraniem Koła nauczycieli przyrody i geografii szkół polskich m. Wilna odbędzie się w niedzielę dnia 30 marca r. b. o godzinie 12 w lokalu Szkolnej Pracowni Doświadczalnej odczyt z przegladami profesora U. S. B. dra Tadeusza Ożewskiego o Himalajach.

Wstęp dla nauczycielstwa wolny.

Z Koła Wileńskiego Towarzystwa Wiedzy Wojskowej. W dn. 28 marca b. r. o g. 18 m. 30 staraniem W. K. T. W. W. odbędzie się w wielkiej sali Domu Oficera Polskiego ul. Mickiewicza 13 odczyt ogólny p. Nusbaum, Komisarza Min. Skarbu w Wilnie na temat: „Zasady sanacji Skarbu“.

W „Rozwoju“. Dziś w sli „Rozwoju“ przy ul. Trockiej o godz. 7 mej wieczorem p. St. Kozaryn wygłosi swój V ty z kolei odczyt o zagadnieniach w literaturze po powstaniowej. Odczyty dotychczasowe ze względu na żywe i głębokie ujęcie tematu cieszyły się powodzeniem i zainteresowaniem.

U Techników. W piątek, 28 marca, o godz. 7 wiecz w lokalu Polsk. Stow. Techników (Wileńska 33) odbędzie się odczyt profesora Juliusza Stefana Kłosa pod tytułem: „Dzieje architektoniczne zamku na Wawelu“, ilustrowany licznymi przezrociami.

Z życia stowarzyszeń.
— Stowarzyszenie Dowborezyków „Ku Chwałę Ojczyzny“. Sekretariat Okręgu Wileńskiego Stowarzyszenia Dowborezyków „Ku Chwałę Ojczyzny“ niniejszem podaje do wiadomości, że w piątek, dn. 28 marca r. b. o godz. 7 w.

punktualnie w lokalu Sekretariatu (ul. Zamkowa 18—23) odbędzie się zebranie pełnego Zarządu Stowarzyszenia, na którym będzie się rozstrzygała sprawa pierwszorzędnej wagi, niecierpi ca dalszej zwłoki Stawienie się wszystkich członków zarządu jest niezbędne.

Z „Sokoła“. Zarząd gniazda wileńskiego zawiadamia wszystkich członków, że wobec mającego się odbyć zlotu Sokolstwa wszystkich dzielnic polskich w Wilnie (w miesiącu czerwcu) i uroczystego pochodu wszystkich okręgów ze sztandarami, konieczny jest udział w takowym i to jaknajliczniejszy Druhen i Druhów umundurowanych, tacy tylko bowiem będą mogli wziąć udział w pochodzie. Celem zdobycia munduru należy jak najrychlej zapisać się w kancelarii gniazda (ul. Wileńska d. 10) w godzinach 7—9 wiecz. Koszt munduru sokolego (spodnie, pas, koszulka, czapka, czamara) wyniesie około 150 milionów, rozłożonych na 3 raty—ostatnia płatna i czerwca.

Druhny mogą same sprawić i to kosztem niewielkim, mundur, wzór można zobaczyć w kancelarii.

Poświęcenie domu ludowego im. ks. Kazimierza Lutostawskiego na Zwierzynku. We wtorek, t. j. 25 b. m. odbyło się uroczyste poświęcenie założonego przez Koło Związku Lud. Nar. s. p. Kazimierza Lutostawskiego. Poświęcenia dokonał ks. senator Stanisław Maciejewicz, poczem zwrócił się do zebranych z krótkim przemówieniem, składając życzenia owocnej pracy dla dobra i chwały Ojczyzny.

Z kolei zagaja zebranie koła wieprzewodniący p. Ptaszyński i prosi obecnego na sali p. Stanisława Renigera, który z powodu konieczności przeprowadzenia dłuższej kuracji usunął się na pewien czas z zajmowanego stanowiska, by dziś znowu zechciał objąć kierownictwo koła, które powodzenie szych dotychczasowych prac p. Renigerowi w pierwszym rzędzie zawdzięcza.

Na ogólne żądanie p. Stanisław Reniger obejmuje przewodnictwo, prosząc do stołu przydziałnego ks. senatora Maciejewicza, posłów Zwierzynki i Beresowskiego, oraz pp. Kauicza, dyr Szuleckiego i innych.

Pierwszy przemówił poseł Zygmunt Beresowski, który w pięknych i podniosłych słowach skreślił zadanie domu ludowego, podkreślając konieczność utrzymania kontaktu z szerszymi warstwami społeczeństwa. Praca w domu ludowym jest problemem siły żywotnej organizacji, a przedewszystkiem sprężystości i działalności jej członków. Przemówienie swoje zakończył pan poseł zyczeniami, by domów ludowych Związku Lud. Nar. było w Wilnie jaknajwięcej.

Drugim z kolei zabiera głos poseł Zwierzynki, podkreślający konieczność poważnej i na dłuższą metę obciążonej pracy politycznej.

W imieniu T-wa Rozwój składa życzenia powodzenia i pomyślności w pracy i rozwoju domów ludowych Z. L. N. dyrektor M. Szulecki, wzywając jednocześnie do dalszej ofiarności na ten cel.

Ostatni przemawiał przewodniczący p. Reniger, dziękując zebranym za wzięcie udziału w tak doniosłej dla Koła Zwierzynieckiego uroczystości, oraz tym wszystkim, co swą ofiarnością i pracą dopomogli do stworzenia tej pierwszej polityczno-społecznej placówki narodowej w Wilnie.

W szczególności wdzięczność ta należy się pp. Oskarowi Kauiczowi, Ptaszyńskiemu, Kuczyńskiemu, Lisowskiemu, którzy przez udzielenie pomocy materialnej i energiczną pracą przyczynili się głównie do powstania domu ludowego. Liczne zebrani goście oraz członkowie Koła nagrodzili mówców hucznymi oklaskami. Doraźnie zorganizowana składka na dalsze upiększenie domu ludowego, oraz zakładanie domów ludowych w innych dzielnicach dała kilkadziesiąt milionów.

Od siebie dodać musimy, że

dom ludowy imienia ś. p. ks. Kazimierza Lutostawskiego jest pierwszym domem ludowym Związku Lud. Nar. na terenie Wilna. Lecz piękna inicjatywa Koła Zwierzynieckiego, a raczej koła dzielnicy Snipiszki, które pod kierownictwem swego prezesa p. W. Dąbrowskiego własnym kosztem odnowiło i urządziło lokal domu ludowego Macierzy, dała piękny początek, bo dziś już na szerszą skalę organizuje własny dom ludowy koło dzielnicy Popławy, którego Zarząd krząta się gorliwie w tej sprawie.

Sprawy szkolne.

Praca Artystyczna w gimnazjum Kr. Zygmunta-Augusta w Wilnie. Słuszna jest rzeczą, aby młodzież nasza obok nauki mogła w szkole również rozwijać poczucie piękna. W tym celu z inicjatywy prof. gimn. p. t. Żywin-Białobrzskiego w dniu 14 stycznia b. r. zostało założone Koło Artystyczne Literackie „Muza“. Zadaniem Koła jest urządzanie własnymi siłami koncertów, odczytów, przedstawień amatorskich etc.

Koło jest podzielone na 5 sekcji: śpiewu chóralnego, orkiestry symfonicznej instrumentów dętych, literacką i dekoracyjno-malarską. Kierownictwo łaskawie objęli pp. prof. fachowej. Na czele trzech pierwszych sekcji stoi p. Białobrzski, literackiej p. Adolf Rotek i dek. mal. p. D. Iwaszkiewicz. Utworzono również kursa muzyczne, narazie klasę skrzypiec i wiolonczel. W najbliższych dniach nastąpi uroczyste otwarcie Koła. Opiekunem Koła jest p. Białobrzski, prezesem p. Sielicki.

W. K.

Zjazd wolnej Wszechnicy Polskiej i b. Towarzystwa Kursów Naukowych. W końcu maja r. b. odbędzie się w Warszawie Zjazd wszystkich profesorów i studentów W. W. P. i b. Tow. K. N., specjalnych Kursów i Uczelni, które przy W. W. P. i T. K. N. istniały oraz członków i sympatyków wymienionych uczelni. Uprasza się wszystkich zainteresowanych i pragnących wziąć udział w Zjeździe o zgłoszenie się osobiste lub listownie do Biura Zjazdu mieszczącego się w Warszawie przy ul. Sniadeckich 8, w lokalu W. W. P. i czynnego w godzinach 10—12 przed poł. w terminie do dnia 15 kwietnia r. b.

Sprawy samorządowe.

Z posiedzenia Sejmiku Wil. Trockiego. W dniu 26 b. m. odbyło się posiedzenie Wydziału Powiatowego Wileńsko-Trockiego.

Po rozpatrzeniu spraw bieżących, Wydział uchwalił wzięcie udziału w zjeździe samorządów w Warszawie, poświęconym sprawom sanitarnym.

Na zjazd delegowano członka sejmiku, mec. Józefa Ignacego Garczewskiego.

Zakup zboża siewnego. Sejmik powiatu Oszmiańskiego zwrócił się do państwowego banku relnego w Warszawie z prośbą o udzielenie mu krótkoterminowej pożyczki na zakup, zboża siewnego dla zniszczonych gospodarstw małorolnych.

Zakupione zboże udzielone będzie jako pożyczka, zwrotna po zbiorach.

Budowa gmachu Sejmikowego. Sejmik Oszmiański postanowił przystąpić do budowy gmachu sejmikowego przy ul. Piłsudskiego w Oszmianie. Gmach ten służyć będzie na pomieszczenie Sejmiku, starostwa i urzędów z min. związanych oraz placówek kulturalno-oświatowych. Zarazem zwrócono się do władz nadzorczych o jaknajszersze poparcie finansowe.

Budżety gminne w pow. Oszmiańskim. Wydział powiatowy zatwierdził budżety gminne na pierwsze półrocze 1924 roku po uprzednim zbadaniu i skorygowaniu takowych.

Budżety te—tak dochody jak i wydatki wynoszą we frankach złotych:

Gm. Polany—3.469, Hołszany—3.618, Dziewieniszki 3.271, Grauzyszki—3.367, Soły—3.791, Krewska—3.303, gm. Smorgońska—1816, Kuczewskie—2.259, Bienica—2.859, miasto Oszmiana—5.181,32.

Deficyt budżetowy wielu gmin

pokrywa sejmik. Ogólna suma tych subwydów wynosi 2.544 fr. złotych.

Teatr, muzyka i sztuka.

Przedstawienie dla inteligencji pracującej. Dziś po cenach znizowanych Teatr Polski gra po raz ostatni w sezonie „Sześć postaci scenicznich w poszukiwaniu autora“ Pirandello, która to sztuka w naszym teatrze jest grana koncertowo.

„Złote więzy“. W celu gruntownego przygotowania, premiera „Złotych więzów“ wyznaczona została dopiero na sobotę.

Występy Glistet i Dembowskiego. „Katia tancerka“ Gilberta wypełni repertuar bieżącego tygodnia.

Popołudniówka w Teatrze Wielkim. W niedzielę o godz. 4,30 po poł. daną będzie dawno niegrana „Madame Pompadour“ z pp. Grabowską, Dowmuntem, Tatarskiewiczem i Józefowiczem w rolach głównych.

Szósty koncert symfoniczny. W sobotę dnia 29 go marca, odbędzie się w Teatrze Polskim (sala „Lutnia“) koncert o interesującym programie, zawierającym kilka nieznanych Wilnu utworów, jako to: symfonia „Wiosna“ S. Kazuro na orkiestrę, chóru i głos solowy, oraz koncert fortepianowy A. Zarzyckiego. Wykonawcami programu będą: wil. orkiestra symfoniczna, chórzysta i solistki: prof. E. Ryto-Kadusiewiczowa (fortepian) i Z. Bortkiewicz Wyleżyńska (śpiew), ogółem około 100 osób pod dyrekcją Adama Wyleżyńskiego. Szczegóły w programach. Początek o godz. 5-jej wiecz.

Sądy.

Za tajny wyszynk alkoholu. Mojżesz Aleksandrowicz, właściciel piwiarni i hotelu przy ul. Sadowej Nr. 17 skazany został wyrokiem sądownym na zapłacenie dziesięciokrotnej ceny patenta restauracyjnego 50 złp. kary na uszczerbek kosztów sądowych w wysokości 15 złp. oraz na 2 miesiące aresztu.

Różne.

Podziękowanie. Zarząd czytelni im. Tomasz Zana, dziękuje serdecznie księgarńi św. Wojciecha, za wzbogacenie naszego księgozbioru darem 40 książek najnowszych treści naukowej i beletrystycznej na sumę 125 milionów marek.

Podziękowanie. Komenda Policji Państw. XVI Okręgu, składa serdecznie podziękowanie Panu Podprokuratorowi Sądu Apelac. Józefowi Przytułskiemu, za złożoną pieniężną kwotę w wysokości 75.000.000 mk. w dniu 19.III r. b. na biłjotekę Pol. Państ. w Wilnie.

Wypadki.

Pożar. We wsi Kamienicy, gm. Leopolskiej, spienięża stodoła ze zbożem, należącym do Józefa Karniekiego.

Przyczyną pożaru było nieostrożne obchodzenie się z ogniem.

Kradzieże.

Z mieszkania Wiktora Chmyłkowskiego, przy ul. Zygmuntońskiej 23, nie wykryci sprawcy skradli garderobę na sumę 3 miliardów mkp.

Józefowi Jewulsi zam. przy ulicy Starej 11, skradziono ubranie i bieliznę. Poszkodowany stratę ocenia blisko na miliard marek.

Mały feljeton.

Miłość rodzinnego zakątka, ów specjalny patriotyzm lokalny, jest jedną z najsympatyczniejszych cech kulturalnego Europejczyka. W Niemczech wychodzi szereg specjalnych pism poświęconych temu kultowi, Francuzi zaś zdobyli się na kapitalny podręcznik „pour le visage aimé de la patrie“, w którym znajdziemy szczegółowo opisane wszystkie sposoby nie tylko upiększenia rodzinnego miasta, wsi, lecz także udostępnienia piękności ich obcom turystom, co ponoć oprócz satysfakcji moralnej przynosi też poważną korzyść materialną.

O Wilnie powiadają złośliwi, iż piękno jego odkryli dopiero Niemcy. Istotnie, poza przepięknymi fotografiami Bulhaka, my, Wilnianie bardzo mało zrobiliśmy dla spopularyzowania miasta naszego, jego przepięknych okolic, a przedewszystkiem jego historycznych zabytków budownictwa, jak gdyby stworzonych na tło dla obrazu matejkowskiego.

A już zupełnie niewyzyskany jest u nas sposób popularyzacji również potężny jak nowoczesny, jakim jest film. Rozmawialiśmy o tej sprawie z bawiarą obecnie w naszym mieście kina-reżyserką i dyrektorką wytwórni warszawskiej p. Niną Petrykiewiczówną (Mina Niowila), która zachwycona wprost jest pięknem Wilna.

Niemcy, Włosi, Francuzi, a nadewszystko Amerykanie—oświadczyła nam sympatyczna artystka zrozumieli, jaką potężną propagandą jest ekran filmowy. Każdy obraz z ich wytwórni, to coraz to nowy klejnot pejzażu, gór, lasów, wód—a rozgrywają się na tem tle akcja, choćby słaba w założeniu i t-macie, choćby nawet i mniej dobrze wyreżyserowana, ileż jednak zrykuje, dzięki

umiejętnie wybranym miejscowościom i oświetleniu, tworząc przed-cudne obrazy, którymi nawet najmniej na piękno przyrody wrażliwy widz, zachwycić się musi.

Spójrzmy po Wilnie, ile tu cudnych zabytków architektury, zajrzyjmy w zapuszczone i częste—proszę mi wybaczyć—niechlujne podwórka domów—ile tam cudnych krząganek, sklepian; a te wąskie tajemnicze z załamaniem światła uliczki, proszące o uwiecznienie w jakimś historycznym obrazie! A okolica cała, te pałace i dwory obywatelskie, te magnackie parki, których megliby pozazdrościć niejedni Morganowie i Rockefellerzy! I wszystko to nikomu prawie nieznanie, schowane, zapomniane, jak u skąpego w szkacie misternej roboty stareżyty klejnot!...

A jednak nam nie wolno dłużej w bezczynności siedzieć; pokażmy światu bogactwo nasze, wspólnymi siłami weźmy się do pracy!

Być może, że mnie, kobiecie porywać się na taką pracę samej nie przystoi, a może i sił zbraknie, dlatego też zwracam się do tych, którzy sami mając w duszy ukochanie tej zapoznanej ziemi, zechcą mi dopomóc i placówce którą tworzę—ułatwią wspólną pracą dojście do celu.

Otwierając tu „filję mej warszawskiej szkoły filmowej“ z której tyle talentów przez lat siedm w świat wyfrunęło, pragnę wyszokolonym materiałem artystycznym a fachowym wystawić w wytwórni mej „Niowila-film“ obrazy na terenie wileńskim, w opracowaniu artystycznie scenarzystów i pracę wytwórczą prowadzić na stałe, w miarę czasu rozwijać ją coraz więcej—a co najważniejsze, stanąć na poziomie artystycznym filmów zagranicznych. Ludzi fachowych—zdolnych, pracujących nad postępową kinotechniką, bogatych w inwencje i artystyczne ujęcie wytwórczości filmowej nie brak nam—wszyscy oni pójdą ręką w rękę i z entuzjazmem zabiorą się do pracy w umiłowanym zawodzie! Trzeba nam tylko poparcia ogółu, trochę dobrej woli okolicznego obywatelstwa, dużo dobrych sił aktorskich ekranowych a dojdziemy do celu.

Pole do pracy wielkie i piękne, trudności mnie nie zrażają—a wierzę mocno, że i ci którym naszeru leży przyszłość Kresów, dopomoga mi w tej pracy, której nie jest mi interes, nie prywatna, a dobro i rozwój tej umiłowanej i odzyskanej Ziemi, tak po macoszemu traktowanej przez chwilowych zaberców i wrogów!...

Pełne entuzjazmu i gorącego umiłowania piękna ojczystego słowa uroczęj naszej artystki zamieszczamy, w nadziei, iż nie przebrzmia one bez echa.

Listy do Redakcji.

Do redakcji

„Dziennika Wileńskiego“.

Ponieważ niektóre jednostki ze społeczeństwa wileńskiego identyfikowały gościnę Teatru „Qui pro quo“ z kierownictwem Teatru Polskiego w Wilnie, niniejszem wyjaśniam, że kierownictwo artystyczne Teatru Polskiego jako takie, nie ma nic wspólnego z kierownictwem Teatru „Qui pro quo“.

Z powstaniem

Fr. Rychtowski.

Dyrekcja Teatrów Wileńskich.

OFIARY

złożone w Administracji „Dziennika Wileńskiego“.

Na pomnik we Władysławach po poległych powstańcach 1863 r.: od starożytnego L. Kuznieca, właściciela magazynu maszyn do pisania 5.000.000 mkp.

Dla głodnych dzieci najbiedniejszych rodzin m. Wilna: Zebrane wśród pracowników hotelu Europejskiego 25.000.000 mkp.

Dla najbiedniejszych m. Wilna: Beziemiennie 3.000.000 mkp.

Na Złotek Im. Maryi: Ku uczczeniu drogiej siostry ś. p. Marii Czarnowskiej—Adela Wańkowicza 30.000.000 mkp.

Na Dom Dzieciątka Jezus: Ku uczczeniu drogiego brata ś. p. Michała Perświat-Soltana—Adela Wańkowicza 30.000.000 mkp.

O-rzy Bujalski, Obieziński i Waszkiewicz lokują położnice i chore z cierpieniami kobiecimi w Zakładzie

Położniczym.

ul. W. Pohulanka Nr. 31.

Kino-Teatr „HELIOS“ ul. Wileńska 38.

Tryumf Polski w Ameryce! Nasza słynna rodnicka genialna POLA NEGRI

w jej 1-m wielk. ameryk. filmie BELLA DONNA CZARUJĄCA TRUCIECIŁKA Dramat erotyczny w 8 akt.

POLA NEGRI ukazuje się w tym filmie w 50 najwytworniejszych strojach paryskich. Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 10 w.

Kino-Teatr „Polonia“ Mickiewicza 22. Dyr. G. Slepjan.

CUDÓW CUD!

Najwspanialsze arcydzieło filmowe reżyserji ENRICO GUAZZONI

dramat w 8 akt. CUDÓW CUD!

KINO-TEATR „Piccadilly“ ul. Wielka 72.

Dziś! Sensacyjne arcydzieło polskiej sztuki kinematogr. Dramat serca kobiecego „NIEWOLNICA MIŁOŚCI“ Wielkomijski dramat erotyczny w 7 akt. z prologiem znan. nowelisty Józefa Relidzińskiego. Rzecz dzieje się w Warszawie. W rolach głównych bohaterka obrazu „Tajemnica przyst. tramw.“ Smosarska, Brydzzińska, Malicka, Węgrzyn i inni. — Podczas seansów koncert — Będą wykonane przez artystkę warszawsk. teatrów panią * * * Czarna Małka, i inne śpiewy. Balet układu Parnella. — Ten romans do nabycia we wszystkich księgarniach i kinie. Uwaga! Demonstruje się zupełnie nowy egzemplarz.

Akuszerka

w Warszawie udziela porad ciąży i porod. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 46-6.

Dr. L. Ginsberg

Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej. Tel. 352 od 9-1 i 4-7.

Dr. Med.

E. Suszyński

choroby weneryczne skórne, płciowe od 1-2 i od 4-7 wiecz. Ul. Mickiewicza 30.

KORZYSTAJCIE z OKAZJI! HURTOWNIA WINO-WÓDCZANA M. POMARNACKI i S-ka UL. BISKUPIA Nr. 12. SKŁAD KONSYGNACYJNY WYROBÓW B. KASPROWICZA w GNIEŹNIE CENY FABRYCZNE WYROBY J. BACZEWSKIEGO, WINKELHAUSENA H. POTOCKIEGO, KANTOROWICZA, „WYSOKI“, MU SZYŃSKIEGO i innych firm sprzedają się niżej cen fabrycz. SPRZEDAŻ HURTOWA.

Kobieta lekarz Dr. Szwarc-Zeldowicz Choroby kobiece, weneryczne i moczop. Pr. od 12-5. ul. Ad. Mickiewicza 24. Dr. med. ZELDOWICZ Chor. weneryczne, moczop., syfilis i skórne. Pr. 9-1 i 5-8. ul. Ad. Mickiewicza 24.

WYTWÓRNIĄ „POLBUT“ OBUWIA przy Więzieniu na Łukiszkach w Wilnie sprzedaje gwarantowane obuwie ze skór zagranicznych taniej od cen rynkowych od 15-30%, jak również przyjmuje REPERACJE wszelkiego rodzaju o 30% taniej — (proszę przekazać się) BONIFRATERSKA 10. P. P. Wojskowym i urzędnikom na raty.

D-R. MED. KAZ. ŁUKIEWICZ Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 4-7 pop. Ul. Mickiewicza 9, wejście z ul. Śniadeckich.

Pewny dochód dla posiadających kapitał od 400 dolarów i więcej, z zapewnieniem płatnego udziału pracy w rentowych przedsiębiorstwach można uzyskać zgłaszając się do Domu Handlowo Komisowego „ZACHĘTA“ Portowa 6/d.

Okazjal! 100.000.000 mp kosztuje najtańsze ubranie męskie wysyłamy po cenach fabr. Za 70.000.000 — 16 szt. resztek. 3 m. na mocne ubr. męskie, 3 m. na suknię damską, 3 m. na koszulę, 1 szt. na bluzkę, 1 szt. na fartuch, 1 chustka, 1 p. pończoch, 1 p. skarpetek, 2 szp. nici, 6 szt. chusteczek — wszystko razem tylko 70.000.000. Wysyłam po nadesłaniu zamówienia i zadatku. Ci co nadesłali całą gotówką zgóry otrzymają darmo 6 szt. chusteczek. Cenniki darmo załączamy. Towar dobry Adresować do firmy: Najtańsza Chrześcijańska Sprzedaż Manufaktury M. RZEŹNIK Łódź, ul. Krucza 24. Skrzynka pocztowa Nr. 34. Polecam Kamgar na męskie ubrania, czysta wełna po 34.000.000 metr.

Kobieta - Lekarz D-r Piotrowicz-Jurczenko Ordynator Szpitala Sawicz. Choroby skórne i weneryczne. Zawalną 22. Przyjmuje wyłącznie panie od g. 2 1/2-4 1/2 pop.

Ogłoszenie. Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości, iż w dniu 2 kwietnia r. b. w Starostwie powiatu Wileńsko-Trockiego (Wilno, Ostrobramska 6) o godzinie 10 rano odbędzie się licytacja skonfiskowanych towarów manufakturowych i wódek. Grabowski Starosta pow. Wileńsko-Trockiego.

D-r. POPILSKI Choroby skórne i wener. W. Poblanka 2, róg Zawalnej 10-1 i 5-7.

KLINIKA POŁOŻNI ZO-GINEKOLOGICZNA Uniwersytetu St. B. (Bogusławska 3) przyjmuje chore i rodzące o każdej porze dnia i nocy. bezpłatna poradnia (ambulatorjum) od 10-12 godz. odziennie prócz dni świątecznych.

STALE PRZETARGI DRZEWNE w Białowieży. Dla ułatwienia nabycia drzewa przez większych i mniejszych przedsiębiorców i kupców drzewnych oraz bezpośrednio przez konsumentów, Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Białowieży ustanowił PRZETARGI DRZEWNE, które się odbywają każdego WTORKU w Zarządzie Okręgowym Lasów Państwowych w Białowieży.

OGŁOSZENIE. Wydział Powiatowy Sejmiku Stołpeckiego zamierza oddać w dzierżawę fabrykę krochmalu i olejarnię, znajdującą się w pow. Stołpeckim przy majątku „Nowy Dwór“ w odległości 1/2 od miasteczka Iwieńca, gminy Iwieńskieckiej.

Przetargi odbywają się za pomocą ofert pisemnych składanych w dzień przetargu najpóźniej do godz. 12-jej. Na sprzedaż stale wystawiane są większe i mniejsze obiekty znajdujące się na terenie całego Okręgu Białowieżskiego, a składające się z: ciec etatowych, użytków przygodnych, materiałów gotowych: w stanie okragłym, ciosanym, przetartym i łupanym i z produktów przemysłu drzewnego chemicznego: terpentyny, smoły, węgla, octu metylowego i spirytusu drzewnego — w dowolnych ilościach. Materiały i produkty gotowe sprzedają się jak loco stacja, tak i loco las, przy czym w ostatnim wypadku Z. O. L. P. podejmuje się dostawy na rachunek nabywcy.

Przetargi odbywają się za pomocą ofert pisemnych składanych w dzień przetargu najpóźniej do godz. 12-jej. Na sprzedaż stale wystawiane są większe i mniejsze obiekty znajdujące się na terenie całego Okręgu Białowieżskiego, a składające się z: ciec etatowych, użytków przygodnych, materiałów gotowych: w stanie okragłym, ciosanym, przetartym i łupanym i z produktów przemysłu drzewnego chemicznego: terpentyny, smoły, węgla, octu metylowego i spirytusu drzewnego — w dowolnych ilościach. Materiały i produkty gotowe sprzedają się jak loco stacja, tak i loco las, przy czym w ostatnim wypadku Z. O. L. P. podejmuje się dostawy na rachunek nabywcy.

PRZETARGI DRZEWNE WE WTORNI W BIAŁOWIEŻY. W nowozałożonym ogrodnictwie folwarku „Mazlowo“ blisko Wilna sprzedają się w dowolnej ilości zaaklimatyzowane drzewa owocowe jak to: Jabłonie, grusze, czereśnie, śliwki i wiśnie rozmaitych gatunków i rozmaitego wieku, oraz krzewy jagodowe: Porzeczki, maliny, berberys, truskawki, dekoracyjne drzewa i krzewy: topole, lipy, jasiony, klony, kasztany, akacja, bez sztamowy, róża, tuja, srebrzyste jodółki i inne najrozmaitsze drzewa parkowe i krzewy. Ceny dostępne. Zasięgnąć bliższych informacji można w WILNIE, Zawalną Nr. 6, m. 2, od godz. 4-6 po południu

Dom Handlowo-Przemysłowy ALMAR WILNO Dobroczyzna 6. HURT — DETAL. Poleca Szanownym Odbiorcom towary najlepszej jakości po cenach konkurencyjnych: mąkę amerykańską Nelson, ryż, cukier, herbatę, zapalki, mydło i t. d.

W nowozałożonym ogrodnictwie folwarku „Mazlowo“ blisko Wilna sprzedają się w dowolnej ilości zaaklimatyzowane drzewa owocowe jak to: Jabłonie, grusze, czereśnie, śliwki i wiśnie rozmaitych gatunków i rozmaitego wieku, oraz krzewy jagodowe: Porzeczki, maliny, berberys, truskawki, dekoracyjne drzewa i krzewy: topole, lipy, jasiony, klony, kasztany, akacja, bez sztamowy, róża, tuja, srebrzyste jodółki i inne najrozmaitsze drzewa parkowe i krzewy. Ceny dostępne. Zasięgnąć bliższych informacji można w WILNIE, Zawalną Nr. 6, m. 2, od godz. 4-6 po południu

CENTRYFUGI DO MLEKA oryginalne szwedzkie „DIABOLO“ „Alfa-Laval“ i inne tudzież masielnice, wyciastce, naczynia mleczarskie i t. p. poleca ZYGMUNT NAGRODZKI Wilno, Zawalną Nr. 11-a. Uwaga: Osobom dającym wymaganą gwarancję udzielam kredytu na dogodnych warunkach.

NASIONA konieczny czyszczonej na kuskucie, tymetki, buraków, marchwi oraz innych nasion roślin pastewnych i ogrodowych najwyższej dobroci poleca ZYGMUNT NAGRODZKI Wilno, Zawalną 11-a.

NASIONA pierwszorzędnej jakości poleca Sklep Rolniczy, Szwarecowsy 1 (Wielka 15). CENY KONKURENCYJNE.

2 folwarki po 36 dziesięcin, gleba łąki 1-szej klasy, zabudowania gospodarcze — korzystnie do nabycia. B. Łokuciewski i S-ka, ulica Mickiewicza Nr. 42.

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 12 marca 1924 roku pod Nr. 970 wciągnięto:

R. H. B. 1-970. Firma: „Gere Szabad, Abram Czarny, Chaim Berman, Szejer Mejerowicz, Szaja Szapiro, Dawid Bernstejn, Bencel Joselson, Jeruchim Rechtdik, Jakób Szejnkman, Józef Szocher, Abram i Ruwin bracia Sołowieżykowie spółka Towarzystwo „Kolumbia“. Siedziba w Wilnie ulica Tartaki Nr. 5. Przedmiot — fabryka wyrobów tytoniowych, Firma istnieje od 1-VII 1921 r. Spólnicy: 1) Gere Szabad, 2) Abram Czarny, 3) Chaim Berman, 4) Szejer Mejerowicz, 5) Szaja Szapiro, 6) Dawid Bernstejn, 7) Bencel Joselson, 8) Jeruchim Rechtdik, 9) Jakób Szejnkman, 10) Józef Szocher, 11) i 12) bracia Abram i Ruwin Sołowieżykowie zam. w Wilnie: 1) W. Poblanka 27, 2) W. Stefańska 20, 3) Subocz 6, 4) Szawelska 5, 5) W. Stefańska 32, 6) W. Stefańska 20, 7) Zawalną 20, 8) W. Stefańska 20, 9) W. Stefańska 32, 10) Węglowa 12, 11) i 12) ul. Piłsudskiego 4. Spółka firmowa zawarta 2 lutego 1922 r. na termin nieokreślony. Zarząd spółki stanowią: Chaim Berman, Jeruchim Rechtdik i Ruwin Sołowieżyk. Wszelkiego rodzaju umowy, weksle, zobowiązania, czeki, akty notaryjne i hipoteczne oraz żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisują dwaj członkowie Zarządu. Korespondencję oraz wszelkiego rodzaju pokwitowania może podpisywać każdy z zarządców z osobna.

Dnia 22/III wieczorem wybiegi do domu FOX-TERJER biały, czarno nakrapiany z krótkim ogonem w skórkowej obroży — wabi się „As“. Uprasza się o odprowadzenie za wynagrodzeniem. Mickiewicza 5 m. 10 (wejście furtką koło Segala).

Buchalter-bilansista z długoletnią praktyką, członka Związku Buchalterów w Warszawie zmienił posadę. Oferty do Administracji „Dz. Wil.“

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział B, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 14 marca 1924 roku pod Nr. 97 wciągnięto dodatkowo wpis następujący:

„Fabryka wyrobów tytoniowych „Lechja“ w Wilnie spółka akcyjna“. Kapitał zakładowy został podwyższony do wysokości 100.000.000 mk. pol. 5. Wystąpili z Zarządu Wacław Świątkowski, Michał Browiński, Leon Jaworski i Wacław Czechowicz. Do Zarządu weszli: jako prezes Zarządu Leopold Skulski — Warszawa ul. Chmielna 27, zastępca Karol Jaroszyński — Warszawa Krakowskie Przedmieście 50, jako członkowie Zarządu Bronisław Berman — Krakowskie Przedmieście 50, Bolesław Perkowski — ul. Piękna 43 i Zygmunt Rusinek — Widok 9, wszyscy z Warszawy. Stanisław Brzostowski wybrany na wice-prezesa Zarządu spółki zostaje jej dyrektorem-zarządzającym. 6. W charakterze prokurentów występują: Wacław Czechowicz — ul. Witoldowa 19 i Kazimierz Jerzy Mazanowski — ul. Jakóba Jasińskiego 14/16 obaj z Wilna.

Miljard Marek pożyczkę rolnikom na 1/2% Płata produktami wiejskimi oraz na lato z pokoje umeblowane z kuchnią. Odległość od Wilna do dwóch godzin jazdy po cięgiem lub kołmi. Oferty pod tyt. „Leńisko“ do „Dz. Wil.“

Potrzebna przychodząca dziewczynka do posług domowych na kilka godzin rannych lub popołudniach. Garbarska 17, m. 12, od 11.

Angielskiego najlepszą metodą udziałem Mickiewicza 5/10 (wejście furtką koło Segala) od 5 ej popołudniu

Do wynajęcia sklepy z mieszkaniami w dobrym punkcie na Antokolu. Wład. w Biurze Ogłoszeń S. Jutaus, Niemiecka 4.

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 8-go marca 1924 r. pod Nr. 961 wciągnięto:

R. H. A. 1-961. Firma: „Chaim Stupel, Jakób Wołk i Mojżesz Wołk spółka“. Siedziba w Wilnie ul. Rudnicka 13. Przedmiot — sklep win, wódek i towarów kolonialnych. Firma istnieje od 1-go lutego 1921 r. Spólnicy Chaim Stupel, Jakób Wołk i Mojżesz Wołk zam. w Wilnie: Wołkowie — ul. Piłsudskiego 8, Chaim Stupel przy ul. Rudnickiej 6. Spółka firmowa zawarta w dniu 22-go lutego 1924 r. na termin nieokreślony. Zarząd stanowią wszyscy trzej spółnicy, którzy łącznie podpisują wszelkie umowy, zobowiązania i weksle w imieniu spółki.

Poszukuje Zygmunta Wiszniewskiego i Romana Tiochwskiego z Omska. Ktoby wiedział o miejscu pobytu proszę i jest o zawiadomienie: Śniegowy zaułek 8, m. 42 Witold Janiewicz. Koszta pocztowe zwrócić.

Poszukiwane mieszkanie 4 pokojowe w zamian na 2 pokojowe z kuchnią w centrum miasta. Gdańska 6 szwajcar Jan.

Przed się dom z ogrodem w rodzimym owocowym przy ul. Chocimskiej (d. Chłwińskiej) Nr. 31.

Reparantka w ciężkich warunkach materialnych z ukończonym konserwatorium, poszukuje lekcje muzyki. Antokolska 80, p. Kitowicka.

Dr. medycyny B. SZYRWINDT Choroby: skórne, weneryczne, syfilis. Wielka 19. 10-1 i 4-7.

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział B, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 15 go marca 1924 r. pod Nr. 161 wciągnięto:

R. H. B. 1-161. Firma: „Tartak Parowy A. Protasiewicz i A. Kochanowski spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba stacja kolejowa — Skrzybowce w pow. Lidzkim woj. Nowogródzkie. Przedmiot — zakładanie tartaków, eksploatacja lasów i handel materiałami drzewnymi. Przedsiębiorstwo istnieje od 6-go lutego 1924 r. Spólnicy inżyn. Antoni Protasiewicz, Adam Kochanowski i Jerzy Kochanowski zam. 1) przy st. kol. Skrzybowce, 2) i 3) maj. Lupiennik z Lubelskiej. Kapitał zakładowy wynosi 2000 zł. pol. równ. frankowi złotemu podzielony na 20 udziałów po 100 zł. każdy udział, Antoni Protasiewicz i Adam Kochanowski posiadają po 9 udziałów, Jerzy Kochanowski 2 udziały. Zarząd spółki stanowią wszyscy trzej spółnicy. Wszelkie zobowiązania w imieniu spółki, umowy, akty notaryjne, weksle, czeki, przekazy, rachunki, pokwitowania

Dr. Marjan Mienicki Wileńska 34 m.3. Choroby weneryczne syfilis i skórne (leczenie szt. słow. cem górskim). Przyjmuje od 4-7.

Dr. med. Kapłan Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wileńska 11 tel. 640.

Poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej lub też innej. Zgadzą się na wyjazd. Posiadam świadectwa Śniegowy zaułek 8, m. Nr. 42.

Stenografji listownie wyucza szybko jak najdokładniej Instytut Stenograficzny, Warszawa, Mokotowska 39 Opłata 20 milionów, ewentualnie dwa miliona ratami.

Wdowa obojżona rodzina prosi o pomoc materialną. Łaskawe datki prosi składać do „Adm. Dz. Wil.“ pod „H. F.“